

Høringssvar

Miljøpunkt Nørrebro høringssvar til Ressource- og affaldsplan 2030

Kære Trafik- og Miljøborgmester Line Barfod.

Vi hilser muligheden for at blive hørt meget velkommen.

Vi finder samlet set at udkastet til Ressource- og affaldsplan 2030 (RAP30) er en meget fin og gennearbejdet plan.

Vi har kommenteret de afsnit hvor vi alligevel mener at have forbedringsforslag. Grundlaget for vores kommentarer bygger på gennemlæsning af Ressource- og Affaldsplan 2025-2030, (RAP30), vore egne kommentarer til Affaldsplan 2024 (RAP24) og Midtvejs evaluering af RAP24, samt vores almindelige erfaringer fra affaldsarbejdet. Endelig bygger høringssvaret på Miljøpunkt Nørrebros indhøstede erfaringer på området.

Som led i høringen stiller forvaltningen 3 spørgsmål:

Hvordan bliver vi endnu bedre til at sortere vores affald i København, så vi kan genanvende vigtige ressourcer?

De affaldsansvarlig / affaldsambassadørenes fokus skal vendes, så deres vigtigste rolle er at lave dialog og information til beboerne. Vi skal særligt fokusere på den vigtigste fraktion, madaffald. Gennem dialog og information om denne, vil det næsten automatisk smitte af på de andre og restaffaldet vil blive væsentligt reduceret.

Hvordan bliver vi bedre til at dele, reparere og sende gode ting videre til genbrug, så ressourcerne ikke går til spilde?

*Udbygning af nærgenbrugspladserne og mikro nærgenbrugspladser, samt i gårdene: Bytte skure og hylder.
Det er vigtigt med udbygning og støtte af ordningen med affaldsambassadører / affaldsansvarlige i hver ejendom eller gård, der kan have dialog og give information til beboerne.*

Hvordan reducerer vi vores affaldsmængder, fx ved at undgå madspild og gennem vejledning om reparation af fx tekstiler og elektronik.

Se vores besvarelse af de 2 ovenstående spørgsmål.

Bilag 2 Ressource- og Affaldsplan 2025-2030

Tema 1 - I København reducerer vi vores affald

Flere nærgenbrugsstationer

Vi mener, at man med fordel kan øge udbygningens hastigheden af nærgenbrugsstationer. Vi ønsker i forbindelse med Ressourceplan 2030 at der etableres 10-20 nærgenbrugsstationer og mikro nærgenbrugspladser. Her på Nørrebro ønsker vi en placeret under højbanen, ved Ørnevej eller Glenteparken i forbindelse Områdefornyelse Bispeengen.

Opgradering af nærgenbrugsstationer

Vi foreslår at opdatere de gamle storskraldspladser til ressourcepladser/mikro nærgenbrugspladser med aktiv lokal genanvendelse. Her kan der være byttehjørner, både fysisk og virtuelt (Facebook mv.) samt værkstedsfaciliteter til både børn og voksne. Det skal være indrettet som sociale samlingspunkter med adgang døgnet rundt.

Med ressourcepladser/mikro nærgenbrugspladser støtter vi også målet om mere direkte genbrug af stort indbo og indendørs træ. Genbrug er i det hele taget blevet stadigt mere populært de senere år og den sociale dimension forstærker det. Dette kan ses på at affaldsmængden i de sidste 10-15 år ikke er steg pr indbygger, men tværtom faldet med 20%.

Vi foreslår derfor at fortsætte udbygningen af nærgenbrugsstationen /mikro nærgenbrugsstationen. Der hvor der ikke er plads nok, skal der etableres bytteskure, grønne borde og bænke. Således bliver affald stedet, etableret som et socialt samlingspunkt omkring genbrug. Nærgenbrugsstationen kan også inkludere nedgravede beholdere til Pap, Papir, Glas, Plastik, Metal, Bio affald, tekstiler og restaffald. Som de nærløkkale beboere kan benytte til deres kildesortering.

Mikro nærgenbrugstation er en konkret løsning i mange kolonihaver og store bebyggelser, hvor der er meget "Storskrald" og plads. Vi kan henvise til erfaringer i Hf. Sønderbro på Amager, hvor den første er etableret i foråret 2024.

Vi foreslår kommunal støtte til byttehjørner/skure. Kommunen kan evt. støtte anlæggelsen med bytteskurer og værksteder i gårdene med op til 50% af etableringsomkostningerne. Ejendommene/gårdene skal som betingelse for modtagelsen af tilskuddet have tilknyttet mindst en uddannet affaldsansvarlig / affaldsambassadøre.

Tema 2 – I København sorterer vi

Affaldsambassadører / Affaldsansvarlige i alle byens ejendomme

Vi mener at man kan gå niveauet videre med en fast officiel ordning der placerer en affaldsambassadører/affaldsansvarlige i hver ejendom og flere i større ejendomme. Affaldsambassadørene besvarer både spørgsmål og tager initiativ til dialog og infokampagner omkring affaldssortering og genanvendelse.

Kommunen skal tilbyde uddannelsen og i løbet af planperioden udbrede ordningen til minimum 40% af byens ejendomme. Derudover mangler man et særligt fokus på socialt udsatte boligområder. Man skal afsætte midler til en vedvarende og ekstra indsats med personlig kontakt og dialog med de svageste grupper i byen.

Der skal sikres en løbende opdatering af affaldsambassadører/affaldsansvarlige vidensniveau, ved uddannelse og ture til oparbejdelse industrien af diverse affaldsfraktioner.

Vi støtter udbredelsen af nedgravede affaldsløsninger i det offentlige rum. Man bør lægge samlede planer for hele bykvarterer for at lave optimale løsninger. Vi ønsker kommunen skal finansiere anlæggelsen. Borgerne tilbagebetaler omkostningerne til anlæggelsen over affaldsgebyret. En finansieringsmodel som også bør anvendes, hvis de nedgravede løsninger anlægges på privat initiativ.

Der er mange fordele ved nedgravede beholdere i det offentlige rum. Nedgravede affaldsbeholdere er en mulighed for at frigive plads i gården til andre fællesformål. Nedgravede Miljøstationer er betydeligt mere effektivt for indsamlingen af affaldet, fordi det er komprimeret på mindre plads og kræver færre arbejdstimer at indsamle. De første resultater med nedgravede affaldsløsninger tyder også på at sorteringen bliver bedre. Formodentlig både fordi systemet er mere klart for brugerne og fordi det foregår i det offentlige rum.

Effektiviseringen af indsamlingen betyder færre transporter. Ifølge Miljøpunkt Nørrebros beregninger er faldet i nogle tilfælde helt op til 75% i forhold til den traditionelle løsning. Altså et bidrag til lettelsen af den tætte bytrafik og medfølgende mindre CO₂ udslip. De én mands betjente Renovationsbiler der bruges ved indsamling fra de nedgravede løsninger, er samtidig en stor gevinst for arbejdsmiljøet i dagrenovation, med færre arbejdsskader til følge.

Vi har erfaret at der er meget lang sagsbehandlingstid med byggetilladelser, ved etableringen af Nedgravede Affaldsløsninger i det offentlige rum, op til 4 år. For at fremme sagsbehandlingstiden ønsker vi at der bliver indført i én indgangs til sagsbehandlingerne for byggetilladelse.

Vi har et pilotprojekt på Nørrebro, hvor der etableres 3 nedgravede miljøstationer: Tibirkegade, Sjællandsgade (A/B Søjlegården og A/B Tibirkegården) og Udbygade (A/B Udbygården). Hvor de 500 lejligheder eller ca. 1.000 borgere skal kildesortere i de mest almindelige fraktioner: Pap, papir, metal, bioaffald, plast, glas og restaffald og enkelte også tekstiler til genanvendelse. Byggeriet går i gang i efteråret 2024 og alle miljøstationer skal ibrugtages inden jul 2024. Efterfølgende skal de evalueres og der skal laves økonomiske modeller, så politikerne i TMU, i starten af 2026, kan vurdere om modellen kan bred ud til hele København.

Gennem arbejdet med at udvælge de 3 forsøgets miljøstationer, er det konstateret at den største udfordring for etablering af nedgravede miljøstationer, er at renovationsbilen til tømning af beholderne er 12 meter. Den har meget svært ved at komme rund (vende) på Nørrebro og sikkert også resten af den tætte by, derfor er det nødvendigt at ARC anskaffer en renovationsbil på max. 10 meter.

Det gamle "storskrald" skal kildesorteres, her kan en mikro Nærgenbrugstation, med affalds fraktioner i forhold til den lokale affaldssammensætning, være en løsning i store bebyggelser og kolonihaver. Vi kan henvise til erfaringer i Hf. Sønderbro på amager.

2.5 Styrke virksomhedernes sorteringspraksis

I private virksomheder er affald mange gange et lavt prioriteret område. For at sikre en højere prioritering af affaldsområdet i de private virksomheder, kunne man tilknytte en socialøkonomisk medarbejder fra f.eks. Gladfonden, som bliver udstationeret nogle få timer pr. dag. Således kan man løfte affaldssorteringen fra et sekundært indsatsområde til et primært indsatsområde, viser andre erfaringer.

Desuden ønsker vi at der laves forretningssamarbejder i gården om affald, da gårdene ikke kan rumme at alle små og mellemstore forretninger, skal have deres 10 fraktioner i egne containere i gården.

Tema 3 - I København styrker vi kvaliteten i genanvendelsen

3.1 Bedre kvalitet i affaldsbehandlingen

For at skabe opbakning til målet om 60% sortering i hele byen skal der tages nogle nye redskaber i brug. Vi foreslår at opgradere affaldskommunikationen med illustrative tegninger og løbende budskaber om affaldssortering på selve beholderne.

Beholdere med denne meget tydelige kommunikation kan i første omgang anvendes i særlige kampagner til udvalgte gårde. Her tænker vi på ejendomme og gårdlaug som allerede har besluttet sig for en særlig indsats for affaldssortering og som samtidig inkorporerer en affaldsambassadørfunktion i deres dagligdag. Initiativet skal være en del af forankringen af resourcedagsordenen i lokale fællesskaber.

De løbende udskiftelige budskaber under låget kan f.eks. være data om, hvordan det går med affaldssorteringen blandt borgerne som bruger beholderne. Når man i et antal gårde på et givet tidspunkt har gjort sig erfaringer med disse særlige beholdere kan man overveje at udbrede systemet til hele byen.

Parallelt kunne kommunen køre forsøg med beholderne i sine egne institutioner og kontorer når man går i gang med at indføre affaldssortering her.

Med ovenstående forslag mener vi at kunne forbedring affaldskommunikationen og borgernes opmærksomhed på affaldssortering. Budskabet bliver mere nærværende når de får en konkret fysisk manifestation. Med en gennemgående tegneserieform fanges både børn og voksne fordi leg og historiefortælling er en naturlig og meget effektiv måde at påvirke folks følelser og tanker.

Den løbende udskiftning af budskaber inklusive orientering om borgernes egen sortering understøtter en større fortælling om borgernes eget medansvar

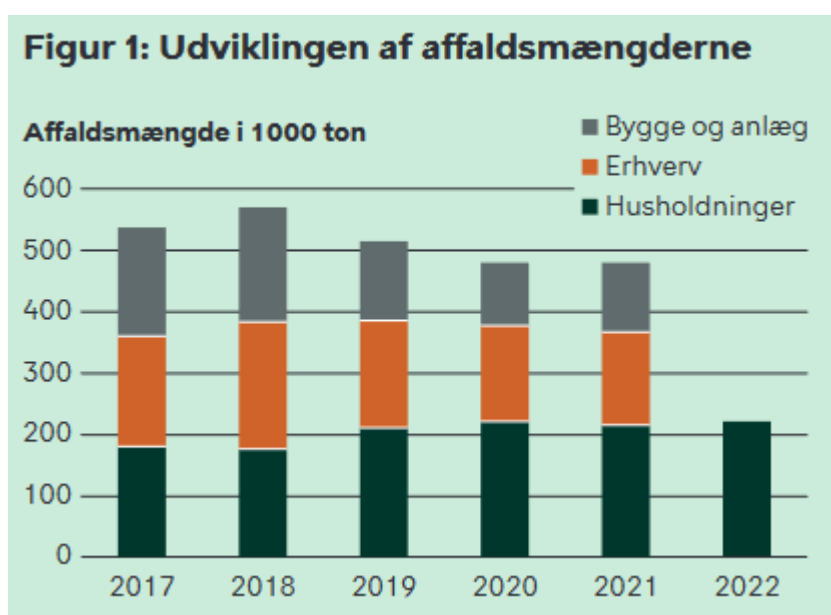
Tema 4 - I København styrker vi genbrugskulturen

Mikro nærgenbrugsstation, en nærgenbrugsplads i miniformat, med affalds fraktioner i forhold til den lokale affaldssammensætning, vil være en løsning i mange kolonihaver og store bebyggelser, hvor der er meget affald og meget plads. Vi kan henvise til erfaringer i Hf. Sønderbro, hvor genbruget vokser og vokser, samtidigt med fællesskabet vokser og tryk stiger.

Bilag 3 Kortlægningsrapport - Ressource-og Affaldsplan

Baggrundsmateriale og nogle kommentarer:

Det vigtigst er at de samlede affaldsmængder er faldende, i forhold til indbyggerantallet. Selvom København er vokset med 41.944 indbyggere fra 302.481 i 2017 til 644.425 i 2021.

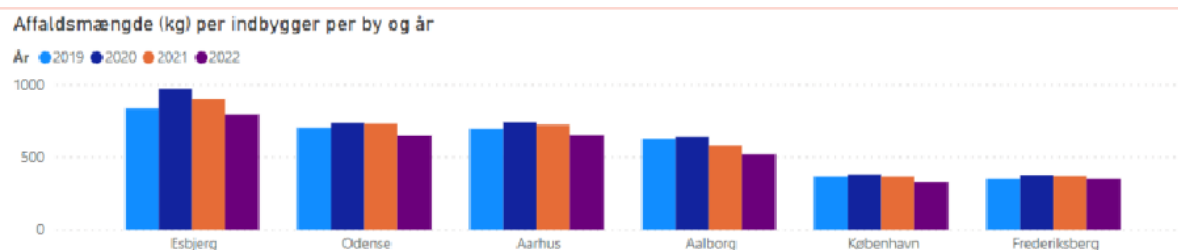
Det er vigtigt at konstatere at vækst i samfundet, ikke er lig med vækst i affaldsmængderne.

Tabel 6: Udviklingen i behandling af affald fra husholdninger i ton
(NB ny fordelingsnøgle for husholdnings- og erhvervsaffald i 2019)

Behandlingsform	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Genanvendelse	67.798	74.232	83.658	91.755	89.546	80.740
Forbrænding	110.572	100.184	126.228	127.488	123.635	113.984
Deponering	1.449	1.301	1.844	1.937	1.679	1.292
Særlig behandling	125	121	142	154	157	132
I alt ton	179.944	175.839	211.872	221.334	215.017	196.147

Det er meget fint resultat, selv om husholdningsaffaldet er steget lidt og faldet igen fra 2020.

Københavns affaldsmængder pr. borger er meget lavt. Gennemsnittet er 754 kg i 2021 for Danmark mens en Københavner i gennemsnit producerer 334 kg.

Figur 1. Total affaldsmængde, affaldsmængde per husstand og affaldsmængde per indbygger for årene 2019-2022, for de seks udvalgte byer. Data er hentet på Affaldsviden.dk.

Forslag: Vi mangler affaldstal fra de Københavns Bydele, som vi håber bliver en mulighed i planperioden, meget gerne helt ned til gårdniveau

Jord kørsler i København.

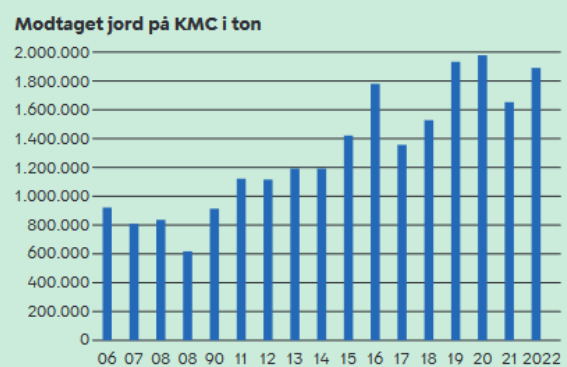
Til sidst i er der nogle meget spændene tal, nemlig mængder af jord der køres til Nordhavn/Lynetteholm, næsten 2 millioner tons om året, 4 gange mere end det affald der bliver brændt på ARC.

Dette betyder at der transporteres ca. 750 lastvogn læs jord rund i byen hver dag.

Vi formoder at nybyggerier mv. er baseret på den gamle måde at bygge boliger på, med P-kældre.

Forslag er fx at nedsætte en gruppe i forvaltningen og gennemtænke hvorfra jorden kommer og undersøge om der ikke er andre muligheder, en at lave store huller i den københavnske undergrund og komme med forslag til nedbringelse af jordtransporterne. Fx kunne parkering samles i fælles P-huse.

Figur 10: Modtaget mængde af jord pr. år i ton på KMC

Læs mere om KMC på <https://www.kk.dk/kmc>

Bilag 4 Kommende lovgivning på affaldsområdet

Der er en proces i gang med omlægning og liberalisering af affaldsområdet, dette giver nye muligheder. Der skal bl.a. etableres indsamling og genbrug af engangs-kaffekopper og pizzabakker, som er umærket for miljøet.

30% af forbrændingsanlæggene skal lukkes og dette skal forgået gennem liberalisering, men vi ved endnu ikke, om det betyder en økonomisk belastning af Københavns borgere.

Bilag 5 Ressource- og Affaldsplan 2030 - økonomi og effekter

Der er en fin oversigt over omkostninger ved indsamling og behandling af affald, der giver et godt transparent billede af udgifterne ved de forskellige fraktioner.

På sigt kan det overvejes et regulere forbrændingsgebyr, for at gøre restaffald til forbrænding væsentlig dyrere. Indtægten ved gebyret skal bruges til at øge mængderne til udsortering, ved direkte eller indirekte tilskud til bedre affalds adfærd. F.eks. ture til forarbejdningsindustrien, for affalds ansvarlige i KBH. Og andre informationsinitiativer der inspirerer de affaldsansvarligt til bedre og mere sortereren.

Nogle ekstra bemærkninger

Decentraliseret indsats

For at skaffe den tætte dialog og kontakt mellem borgerne og professionelle bør forvaltningen sende alle medarbejdere fra affaldskontoret, med Nørrebro som ansvarsområde, ud til Nørrebro Lokaludvalg/Miljøpunkt Nørrebro. Vi vil således indføre et lokalt affalds-/ressurse kontor. Nærheden til lokalområdet vil give medarbejderne værdifuld information og sikre en bedre dialog mellem borgere og forvaltning.

Omlægning af skakte

Omlægning af affaldsskakte i stedet for nedlæggelse af affaldsskakte modvirker princippet om at al affaldssortering skal ske på et sted. Er det ikke muligt at lukke affaldsskakte er en omlægning den næstbedste løsning, fx til plast emballage.

Jord på Nærgenbrugspladser

Vi oplever at mange byboere køber spagnum fra supermarkeder, alene fordi det er pakket og til at bære på en cykel. Det er dermed nemmere tilgængeligt, end den gratis jord på de store genbrugspladser, som mest er til folk i bil. Spagnum (og lignende materialer - svensk markmuld fx) er både en begrænset naturtype (højmosen) og et meget klimaskadeligt materiale. Det er kritisk vigtigt at borgere uden bil har adgang til et bæredygtigt og billigt alternativ.

Forslag til nye indsamlingsordninger

Henteordning for keramik og porcelæn.

Henteordning for Flamingo sammen med "Hård og blød plast og kartoner fra mad- og drikkevarer"

Der bliver fejlsorteret meget flamingo i Plast eller restaffald beholderen. Det skal i stedet udnyttes til genanvendelse.